

Næringskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo
E-post: naering@stortinget.no

Oslo 18.10.19

Innspill til «Representantforslag om jordbrukets samfunnsoppdrag - minst 50 pst. selvforsyning av jordbruksmat innen 2026 - Dokument 8:137 S (2018-2019)»

Vi viser til høring i Næringskomiteen 23.10.19 om saken. Naturviterne har dessverre ikke anledning til å møte på høringen, men sender skriftlig innspill til saken.

Fagforeningen Naturviterne organiserer en stor gruppe medlemmer med sitt virke i og relatert til landbruket, i offentlig og privat sektor. Kommunal landbruksforvaltning, Fylkesmenn, Landbruksdirektoratet, næringsmiddelindustrien, landbrukssamvirkene, landbruksrådgivingen, og forskning og utvikling (f. eks NIBIO), er alle steder hvor Naturviterne er godt representert.

Matproduksjon, jordvern, bioøkonomi og bærekraftig verdiskaping er viktige tema i vår vedtatte samfunnspolitikk.

Naturviterne støtter representantforslaget 137 S og ber næringskomiteen tverrpolitisk stille seg bak forslaget om minst 50 prosent selvforsyning av jordbruksmat innen 2026. Høy nok nasjonal selvforsyningsgrad er viktig for vår totalberedskap og matsikkerhet, for det grønne skifte, økt satsing på bioøkonomi og bærekraftig verdiskaping.

Global uro, befolkningsøkning, klimaendringer og et 2018 preget av både en tørr sommer (i Norden og Nord-Europa samtidig) og en våt høst i Norge, minnet oss på betydningen av nasjonal evne og kapasitet for egen matproduksjon. Økonomisk ustabilitet, globale konflikter og migrasjon pga klimaendringer øker vår sårbarhet for mattilgang. Å lene seg på vår kjøpekraft for matimport har en økende risiko i seg for Norge.

Tiltak og prioriteringer Naturviterne mener kan bidra til økt selvforsyningsgrad:

- Videre satsing på forskning, innovasjon og presisjonsjordbruket.
- Strengt jordvern – dagens nasjonale jordvernmål på 4000 dekar bør skjerpes til 3000 dekar maksimal årlig nedbygging av dyrka jord.
- Bruke eksisterende verktøy i jordlova og plan- og bygningsloven bedre, til å sikre dyrka jord og beite til matproduksjon.
- God nok kapasitet og kompetanse i kommunal, statlig regional og nasjonal landbruksforvaltning
- Økt tempo og omfang av jordsmonnkartlegging. Bare 53 % av Norges jordbruksareal er i dag jordsmonnkartlagt (gjennomføres av NIBIO).
- Sikre nasjonal og lokal råderett over naturressursene, inkludert jordarealene.
- Utnytte matjord og beiteressurser i hele landet.
- Bruke jordskifte og frivillig makebytte mer for å redusere arealfragmentering, redusere transportbehovet og få en mer klimavennlig og effektiv arealstruktur i jordbruket.

- Utnytte og vedlikeholde Norges kompetansefortrinn innen avl og helse på planter og dyr til klimavennlig matproduksjon.
- Bruke de landbrukspolitiske virkemidlene til proaktiv klimatilpassing og utnytte oppsiden av klimaendringene.
- Flom- og skredsikring av jordbruksareal, inkludert bruk av naturbaserte løsninger.
- Utarbeide nasjonal strategi for sirkulærøkonomi og fortsette arbeidet med å redusere matsvinn.
- Etablere nasjonalt såfrø- og kornlager.

Nasjonalt og globalt ansvar

821 millioner, eller om lag 13 prosent av verdens befolkning er i dag rammet av sult. Ca 3 millioner barn under 5 år dør årlig som følge av sult. Nærmere 2 milliarder mennesker opplever i perioder manglende matsikkerhet. Klodens befolkning er i dag 7,7 milliarder menneske. Jordens folketall vokser årlig med 80 millioner, og forventes å øke med 2 milliarder innen 2050.

Naturviterne mener Norge som nasjon både har en plikt og rett til å ha en tilstrekkelig høy selvforsyningsgrad av jordbruksmat. Det vil og være et bidrag til FNs bærekraftsmål nr 2 om å "Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk".

Matsikkerhet og klimarisiko

Et flertall av klimaforskere verden over mener klimaendringene vil kunne føre til svekket global matsikkerhet. World Risk Report 2018 fra World Economic Forum omtaler dette som et alvorlig globalt risikoscenario. Viktige produksjonsland vil kunne innføre eksportrestriksjoner for å verne eget folk. Resultatet kan bli sosial og politisk uro, større migrasjon og øket fare for nye konflikter. Svekket global matsikkerhet vil også kunne ramme rike land som Norge.

Med hilsen

Dagfinn Svadberg Hatløy
Forbundsleder fagforeningen Naturviterne

Kopi: Landbruks- og matdepartementet, postboks 8007 Dep., 0030 Oslo - postmottak@lmd.dep.no
Forsvarsdepartementet, postboks 8126 Dep, 0032 Oslo - postmottak@fd.dep.no